חזייה דלא הוה ניחא ליה אמר ליה מאי

קם א מיי׳ פ״ו מהל׳ נחלות טוש"ע ח"מ סיי רפב סעי א:

קי ב מיי׳ פ״כ מהל׳ אישות הלכ׳ א סמג לאוין עא טוש"ע אה"ע סי עא סעיף ל בסג"ה: ל בסג"ה: קיא ג ד ה מיי פי"ו שם

הלכה יט סמג עשין מח טוש"ע שם סי' קיא סעיף

טו: קיב ו ז מיי פ״י מהל׳ גירושין הלכה ז סמג עשין נ טוש"ע שם סי' יו

סעיף נו: קיג ח מייץ פייצ מהלי אישות הלכה יח ופייץ הלי יע ופייא הלכי כג סמג יאר יש ושיים הנכי כג סמג לאון מא טושייע שם סיי לג סעיף ט וסי קה סעיף ד: קיד ט מיי פייב מהלי אבל כלר ש נוייי פייב נויטל מכנ הלכה ז סמג לאוין רלה טוש"ע יו"ד סיי שעג סעיף ד

וס" שעד סעיף ד וטוש"ע אה"ע סי נה סעיף ה: קשו י מיי פכ"ב מהלי אישות הלכה ב חתו טשין מח טוש"ע אה" וסי ט: המו ב מיי פ״י שם הלכה

יא סמג שם טוש"ע שם סימן נה סעיף ו: כיו ל מוש"ע שם סעי ה:

תורה אור השלם ו. מַשִּׁיב רַעַה תַּחַת טוֹבַה לא תְמוּשׁ רְעָה מִבֵּיתוּ:

הגהות הב"ח (מ) גמ' סבר איהו מירחת

תוספות רי"ד (המשך) ולא כל הימנו של שמעון למחול דהא הכא זכותא דבני' היא ומשום דבעל לא אחוי אלא רהדי אשה לא אותי אלא בוחי אשוה היא יכולה למחול. ודוקא כשלא אמר זכה בעבור פ׳ דודאי זכה ההוא פ' ואין ליה כח לעכב בידו ולמחול דזכין לאדם שלא בפניו: . בעי רבא מוכרת כתובתה בעי ובא מוכות הנאה לבעלה. פי׳ בטובת הנאה בדבר מועט שאם תמות בחייו יורשה ואם ימות הוא לידי ירושה כמוכרת לאחרים דמי. או כמוחלת לבעלה יורשה מתחילה גם עתה יורשה שאין האשה מוכרת אלא אם תתאלמן או תתגרש אבל אם תמות בעלה יורשה הלכך ירושה כדקיימי קיימי א"צ עכשיו שאפילו את היו יורשיה שאפירו אם היו יוושיה יורשים אותה הוה הוא זוכה בכל נכסי׳ אחרי שמכרה לו וכיון שא"צ לירושתה [אינו] דאיבעיא הדר פשטי' מוכרת כתובתה לבעלה כמוכרת לאחרים דמי. ודוקא תנאי דבנ"ד לית לה למוחלת כתובתה דאתי מכח כתובתה ירושת בנ״ד. אבל תנאי דבנין . נוקבין שאינו תלוי בכתובתה עליה אע״פ שמחלה כתובתה תנאו קיים ואע"ג דאר"א לקמן מוחלת כתובתה אין לה מזונות דוקא מזונות דתלו וכיון דמחלה כתובתה כאילו גבאתה דמי ואיז לה מזונות

השתא נמי אהדר בי. אע"ג דהן הן דברים הנקנים באמירהי היינו היכא דעמדו וקדשו והכא כשרלה לחזור עדיין לא קדשו אי נמי הכא כבר קידשו [קודס] לכן ואח״כ כתב ולא אמרינן הן הן דברים הנקנים באמירה אלא כשקידשו אחר כך:

ותבעי דך מוחדת. נראה לר"י לפרש דהוה לך למנקט בעייתך במוחלת דשכיח טפי כדפירש בקונטרם ומסיק השתא מוכרת דאיכא למימר זוזי אנסוה אפ״ה דעתי נוטה לומר הואיל ומכרה הפסידה מוחלת מיבעיה דפשיטה דלית לה כתובת בנין דכרין וכה"ג פר"ח בשילהי המלניע (שבת דף לה:) גבי ניקב בכדי טהרתו: שאין אני קורא בה לכשתנשאי לאחר תמלי מה שכתוב ליבי. והא דתניא לעיל (דף מו:) קבורתה תחת כתובתה היינו נדוניית כתובתה והיינו דוקא נשואה שהוא יורש נדונייתה ומלינו שנקרחת נדוניא כתובה כדאמר לעיל (דף מח:) נכנסה עמו ללון אע"פ שכתובתה בבית בעלה ואם תאמר והא מדרש כתובה לא דרשי אלא בית שמאי כדאמרינן בפרק האשה שלום (יבמות דף קטו: ושם) דתנן האשה שאמרה מת בעלי ב"ש אומרים תנשא ותטול כתובה וב"ה אומרים תנשא ולא תטול כתובה כו' א"ל ב"ש לב"ה והלא מספר כתובה נלמד שהרי כותב לה לכשתנשאי לאחר כו' ואע"ג דחתני התם חזרו ב"ה להורות כב"ש לא משום דאית להו מדרש כתובה הדרי בהו אלא מק"ו שאמרו להו ב"ש התרתם הערוה החמורה לא נתיר ממון הקל דהא אמר בפרק האשה שנפלו (לקמן דף פת. ושם) מאן שמעת להו דאית להו מדרש כתובה ב"ש משמע דלה חזרו ב"ה משום מדרש כתובה אלא מק"ו כדפרי' וא"כ היכי אתי הכא כב"ש ותו אביי ורבא דדרשי לעיל (דף נא.) ואהדרינך למדינתך ואותבינך לאינתו ושמואל דדריש נמי לשון השטר בפ"ק דב"מ ודף טו.) גבי הא דאמר בעל חוב גובה את השבח תדע שכך כותב לו ואנא איקום ואישפי כו' אטו כולהו כב"ש והא בית שמאי במקום בית הלל אינה משנה ונראה דבהא הלכה

כב"ש משום דאשכחנא כמה תנאי

חוא. רב פפא דלא ניחא ליה ליהודה למיעל: וכ"ש מברא לברחא. והכא איעבורי אחסנתא הוא שזה כותב לבתו מה שהיה ראוי להוריש לבניו: דא"ר יוחנן. לעיל [נב:] שיקפון אדם ויתן לבתו ויליף לה מקרא: לעשוייה נמי. בתמיה: מעלחי דידי היינו עשויי. כניסתי עמך זהו

עשוי שירבה לפסוק בשביל כבודי: אלפייה. רב פפא ליהודה בדברים ועל: סבר איהו. אבא סוראה האי דשתיק יהודה מרתח רתח שחין הנדוניא הוגנת בעיניו: אי מינאי דידי. אם נטלת ממני עלה: או אין לה. מי אמרינן כיון דמכרה לבעלה פהעה לה תורת ירושת אביה מלהוריש נדוניא שלו לבני בתו שהרי מכרתה ואין כל הירושה באה מעכשיו אלא מכח הבעל ויחלקו כל בניו בשוה בני ב' נשיו: ותיבעי לך מוחלת. שהוא דבר מלוי מן המכר ואי משום דלא מטא הנאה לידה מכל מקום פקעה זכותה בחייה: השתא מוכרת מבעיה לי. כלומר מי סברת דמשום הנאה דמטא לידה תיסק אדעתאי דפקעה זכותה: השתח מוכרת. דאנוסה היא סלקא אדעתאי דפקעה זכותה ומיבעיה לי כל שכן מוחלת דלה אנוסה: מחו לה מאה עוכלי בעוכלא. מכין אותה מאה מכות ברלועה שבראשה ברזל כמין משקולת קטנה ששמה עוכלה: מוכרם כסובתה לחקרים. בעובת הנחה שחם נתחרמלה או נתגרשה יטלוה לקוחות ואם מתה ירשנה בעלה ומתה וירשה בעלה: יש לבניה כתובת בנין דכרין. דהא כי לא זבינתה נמי ירית לה בעל ותקון לה רבנן השתא נמי לגבי בעל במוכרת לא פקעה זכותה. ואי משום דהוקל בעיניה למוכרה ולהפסיד את בניה אם נתארמלה או נתגרשה זוזי אנסוה שהולרכה להם: אחולי אחילתה. ונקל בעיניה להפסיד בניה מכתובתה חנם: מוכרת לבעלה. נמי טובת הנאה בעלמא דבר מועט שהרי אם מתה יורשה ואינו לוקח ממנה אלא שאם מת הוא לא תגבה והרי לא מת ובא לידי ירושה הלכך כמוכרת לאחרים דמי: או כמוחלת לבעלה הואיל ובידו הכתובה דמי. והוקל בעיניה להחליטה: אין יורשין של זה כו'. משנה היא ביבמות האשה שהלך בעלה למדינת הים ואמר לה עד אחד מת בעליך והתירוה לינשא ונישאת ואחר כך בא בעלה תלא מזה ומזה ואין לה כתובה לא מזה ולא מזה ואם מתה אין יורשין של זה ווה בנים שיש לה מוה ומוה יורשין כתובתה: והוינן בה כתובתה מחי עבידתה. הא אמרת אין לה כתובה: ואמר רב פפא כחובת בנין דכרין. והכי קאמר מתה היא בחיי שניהם וירשוה הם אין בנים שיש לה מזה

ומזה נוטלין כתובת אמן כבנין דכרין

.(:09 תוספות רי"ד

דעתיך משום יהאמר ליה שמואל לרב יהודה שיננא אלא תיהוי בעבורי אחסנתא אפילו סשיננא אלא מברא בישא לברא מבא דלא ידיעא מאי זרעא נפיק מיניה וכל שכן מברא לברתא האי נמי תקנתא דרבנן היא דאמר רבי יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי אמר ליה יה"מ מדעתיה לעשוייה גמי א"ל אמו מי קאמינא לך דעול ועשייה עול ולא תעשייה קאמינא אמר ליה מעלאי דידי היינו עשייה אכפייה יועול אישתיק ויתיב סבר (6) ההוא מירתח רתח כתביה לכל מאי דהוה ליה לסוף אמר ליה השתא גמי לא מישתעי מר חיי דמר לא שביקי מידי לנפשאי אמר ליה אי מינאי דידי אפי' האי נמי דכתבת לא ניחא לי א"ל השתא נמי אהדר בי א"ל שוייה נפשד הדרנא לא קאמינא בעא מיניה רב יימר סבא מרב נחמן מכרה כתובתה לבעלה יש לה כתובת בנין דכרין או אין לה כתובת בנין דכרין א"ל רבא ותבעי לך מוחלת אמר ליה השתא מוכרת קמיבעיא לי דאע"ג דאיכא למימר זוזי אנסוה דאמינא כמאן דקא ימחו לה מאה עוכלי בעוכלא מוחלת מיבעיא אמר רבא פשימא לי ימוכרת כתובתה לאחרים יש לה כתובת בנין דכרין מאי מעמא זוזי אנסוה ימוחלת כתובתה לבעלה אין לה כתובת בנין דכרין מאי מוכרת סעמא אחולי אחילתא בעי רבא סמוכרת כתובתה לבעלה כמוכרת לאחרים דמי או כמוחלת לבעלה דמי בתר דבעיא הדר פשמא המוכרת כתובה לבעלה כמוכרת לאחרים דמי מתיב רב אידי בר אבין יימתה אין יורשין של זה ואין יורשין של זה יורשין כתובתה והוינן בה "כתובתה מאי עבידתה ואמר רב פפא יכתובת בנין דכרין ואמאי הכא נמי לימא יצר אנסה התם קנסא הוא דקנסוה רבנן יתיב רבין בר חנינא קמיה דרב חסדא ויתיב וקאמר משמיה דרבי אלעזר יימוחלת כתובתה לבעלה אין לה מזונות אמר ליה אי לאו דקאמרת לי משמיה

דגברא רבא הוה אמינא לך ימשיב רעה תחת מובה לא תמוש רעה מביתו יתיב ר"נ ועולא ואבימי בר רב פפי ויתיב רב חייא בר אמי גבייהו אתא ההוא גברא דשכיבא ארוסתו אמרי ליה זיל קבר או הב לה כתובתה אמר להו רב חייא תנינא סיימשתו ארוסה לא אונן ולא מישמא לה וכן היא לא אוננת ולא מיטמאה לו ימתה אינו יורשה ימת הוא גובה כתובתה טעמא דמת הוא להא מתה היא אין לה כתובה מאי מעמא אמר רב הושעיא שאין אני קורא להא מתה היא אין לה כתובה מאי מעמא אמר רב הושעיא שאין אני קורא בה ⊕לכשתנשאי לאחר תמלִי מה שכתוב ליכי כי אתא רבִין אמר ריִש לקיש ארוסה שמתה אין לה כתובה אמר להו אביי זילו אמרי ליה שקילא

כשבחין לחלוק בנכסי אביהם אלא חולקין בשוה: ואמאי. כיון דאמרינן כי אניסא לא מפסדא כתובת בנין דכרין: נימא יצר אנסה. שהיתה מתאוה לבעל: קנסא. משום דלם דייקם שפיר שמת בעלה מקמי דתינסוב: אין לה מזונות. באלמנותה דתנאי כתובה ככתובה: או הב לה כתובה. דתקנו קבורתה מחת כתובתה וסבר למימר מחת מנה מאתים שתקנו לה חכמים: **תנילא**. אני שונה שאין לארוסה שמתה משפט כתובה דהיינו קבורה: לא אונן. ליאסר בקדשים: ולא מיטמא לה. אם כהן הוא דלאו שארו היא: ולא מיטמאה לו. אינה חייבת ליטמא לו ואע"פ שמצוה להתעסק י בששה מתי מלוה האמורים בפרשת כהנים (ויקרא כא) דכתיב לה יטמא מלוה זו אינה מהם דלאו שארו היא אבל אם רולה היא ליטמא אינה מוזהרת מליטמא אפילו כהנת דבני אהרן כתיב [שס] ולא בנות אהרן: אינו יורשה. נדוניית בית אביה דלא תקון ירושת הבעל עד שתכנס לחופה או שתמסר לשלוחים: מם הוא. בחייה: גובה כסובמה. מנה מאתים ותוספת אם כתב לה: אין ל**ה כסובה.** דין כתובה וקבורתה תחת כתובתה דתניא לעיל [m:] בנשואה תניא ותחת נדוניית בית אביה שהוא יורשה אבל הכא כיון דכי מתה אינו יורשה אף הוא לא נתחייב לקוברה: מאי טעמא. דאמרינן כי מתה בחייו אין לה תביעת כתובה תקבר בשביל מנה מאתים שהוא יורש: שאין אני קורא כו'. וכך היו כותבין בשטר כתובתה הלכך כל זמן שלא מת ולא נתגרשה לא נשתעבד לה ולא יורש ממנה כלום:

בכתובתה קיים הוא: יתיב רבין ב״ח קמי׳ דר״ח ויתיב וקאמר משמיה דר״א מוחלת כתובתה לבעלה אין לה מוונות. פי' מן היתומים באלמנותה דכמאן דגביא לכתובתה דמיא הואיל ותנאי כתובה ככתובה ואמרי' לקמן דתובעת כתובתה מן היתומים א"ל מוונות: א"ל אי לאו דקאמרת לי משמיה דגברא רבא הוה אמינא לך משיב רעה תחת טובה לא תמוש רעה מביתו יתיב ר"נ ועולא ואבימי בר פפי ויתיב ר"ח ב"א גבייהו אתא האי גברא דשכיב ארוסתו א"ל זיל קבור או הב לה כתובה. פי׳ שיש כתובה לארוסה א"ל ר"ח ב"א תנינא. פי׳ המורה ברייתא אני שונה דאיכא למשמע מינה שאינו חייב בקבורה של ארוסתו דתני ר"ח ב"א אשתו ארוסה לא אונן לאסור עצמו בקדשים. ואפילו במעשר הקל דכתיב לא אכלתי באוני ממנו. ואין אנינות אלא בלב האין אוניות אלא יום אי כדגמרי ממועד קטן מיאחריתה כיום מר ובשעה שמתו מוטל לפניו: ולא מטמא לת. פיי אם הוא כהן דכהן אינו מטמא אלא בו' מת מצוה האמורים בפ' כהנים ושארו היא א' מהן. דכתיב לה יטמא מצוה ואמרינן ביבמות שארו זו אשתו וארוסתו אינה שארו וכן היא לא אוננת ולא מיטמאה לו. פ'י אם

דידהו לעקור נחלת חלוקת שוה לגמרי שהוא מן התורה הלכך כי איכא מותר דינר שיחלקוה בשוה כנחלה שהוא מן התורה אז יטלו אלו כתובות אמן ואלו כתובי אמן משום נחלה דרבנן ואי לא לא: אמר רבא פשיטא לי מוכרת כתובתה לאחרים יש להן כתובת בנין דכרין. מ"ט זווי אנסוה. פי' היא מכרה כתובתה לאחרים יש להן כתובת בנין דכרין. מ"ט זווי אנסוה. פי' היא מכרה כתובתה לאחרים בטובת הנאה שנותנים ממונם על הספק שאם תתאלמן או תתגרש יזכו הלקוחות בכתובתה אבל אם תמות היא בעלה יורשה והלכך יש לה כתובת בנ"ד שהרי הבעל יורשה והיא כשמכרה לא נסתלקה מכל תנאי כתובתה שלא נסתלקה בכל לב אלא זוזי אנסוה: מוחלת כתובתה לבעלה אין לה כתובת בנ"ד מאי טעמא אחולי׳ אחילתא. פי׳ ואינה אנוסה ובכל לב נותנה לו ואין הבעל יורשה שיוריש עכשיו גם הוא לב"ד שכבר מחלה לו אפילו מחיים ואיצ עכשיו ליורשה הלכך אין לה כבנ"ד מכאן מוכח שראובן שאמר לשמעון קנה ממני בסודר שאתן ללוי חפץ פ' אם ירצה שמעון למחול מוחל (והרב אומר אם ירצה למחול א"י למחול ולהפסיד ללוי מה שקנה בשבילו ואינו דומה זה לזה ואין ללמוד זה מזה) ולא אמרינן זכותא דלוי הוא

ל) ב"ב קלג:, כ) [לעיל יב: וש"ל ועת"ש בס"ד על הגליון חגיגה טו:], ג) [ל"ל ועל וכן העתיקו תוס' ב"ב ח: ד"ה אכפיה וכ"א בשאלתות פרשה ויצא סי" כאן, ד) וב"ב פה:ן, ל) [ע" תום' ב"ק פט: ד"ה המר], ו) יבמות פו:, ו) [שם לת.], ל) ב"מ ית. יבמות כט: מג: לקמן פט: סנהדרין כח: [ע"ש ול"ע], ש) [יבמות קיז.], י) [ל"ל בשבעה וכ"א ברש"י ב"מ יח. ד"ה ולא], ל) [מו"כ אמור פר' א], ל) [לקמן קב. וער עוד במוס' לקמן קט. . ד"ה משבו.

מוסף רש"י

י תיהוי בעבורי אחסנתא. מהוס שמעביר האב נחלה מן הראוי לה, ואפילו להרבות לאחד ולמעט . ל**אמד** (רשב"ם ב"ב קלג:). לחלד (רשב"ם ב"ב קרג:).
אמר רב פפא כתובת
בנין דכרין. הכא אא שקלי
יורשין דילה כתובת בנין
דכרין, אלא בני הכשרה נוטלין
כמובת אמן והשאר חולקין
כמובת אמן והשאר חולקין נשוה (יבמות צא.). לא אונן. אנינות חל עליו לאיסור אכילת קדשים (ב"מ יח.) אם מתה אינו נאסר בקדשים מחמת אנינות (סנהדרין כח:). ולא מיטמא לה. אם כהן הוא דכתיב כי אם לשארו, והייט אשתו, והאי לאו שארו הוא, דלא באו עדיין לידי קירוב בשר (ב"מ יח.). וכן היא לא אוננת. להיות אסורה בקדשים (יבמות כט:) אינה נאסרת באנינות מיתתו נקדשים (סנהדרין כח:). ולא מיטמאה לו. לאו משום בהטחור קאמר, דאין כהנות מוזהרות על הטומאה, דכתיב בני אהרן, אלא אינה זקוקה לטמא לו, לא כהנת ולא ישראלית, שמצוה להתעסק בשבעה מתי מצוה האמורים בפרשה, דכתיב לה יטמא, ותניא לה יטמא מצוה ואם לא רצה מטמאים אותו בעל כרחו, ומעשה ביוסף הכהן כר' בתורת כהנים (ב"מ כו" במורת כהנים (ב"מ יח. וכער"ז לקמן פט: אינה לריכה להמעסק בו, ולאו דוקא נקט ולא מיטמאה דהא בעות אהכן לא הוחרו על הטומאה, לאל איידי דנקט לא אוננת דאלטריך ליה, נקט ולא מיטמאה, דבעי למיתני תרתי בדידה ובדידיה, כך שמעתי, ולי נראה ולא מיטמאה כגון ברגל, שישראלים מוזהרים על הטומאה מובנבלתם לא מגעו (יבמות כמ:). מתה אינו יורשה. דירושת הכעל נפקא לן משארו הקרוב אליו ממשפחמו יירד לפקה ק משמח הקדב אליו ממשפחתו וירש אותה בב"ב (קיא:) והא לאו שארו **הול** (ב"מ יח: וכעי"ז לקמן פט:). מת הוא גובה כתובתה. ונדכתנ לה מן הארוסין מיתוקמא (יבמות

שאין שם אלא שתי כתובות מצומצמות ושקלו נמי בנין . דקמייתא כתובת בנ״ד כדי שיקפרץ ואמאי תנן לקמן בפ׳ מי שהי׳ נשוי נדף צא] דאם אין שם מותר דינר על שתי כתובות אינן נוטלין כתובת בנ"ד אלא חולקין אותה בשוה וילפינן להא מלתא מעיקר תקנתא דכתוב יתר על חולקיהון דעם אחוהון: במקום דמיעקרא נחלה דאוריית' לא תיקון רבנן. פי׳ במקום דמיעקרא נחלה דאורייתא משום נחלה דרבנן לא תיקון רבנן נחלה